

Уредба о енергетски заштићеном купцу, односно угроженом купцу топлотне енергије

Уредба је објављена у "Службеном гласнику РС", бр.
[90/2013](#) и [82/2015](#) - Одлука УС РС.

Члан 1.

Овом уредбом ближе се прописују критеријуми, начин заштите, услови, рокови и поступак за утврђивање статуса енергетски заштићеног купца, као и угроженог купца топлотне енергије (у даљем тексту: угрожени купац) коју производи и продаје енергетски субјект коме је актом о оснивању или актом о поверавању обављања делатности утврђена обавеза производње топлотне енергије за тарифне купце, дистрибуције топлотне енергије и управљања дистрибутивним системом и снабдевање тарифних купаца топлотном енергијом (у даљем тексту: топлана), извор и начин обезбеђивања средстава за испоруку одређених количина електричне енергије, природног гаса и топлотне енергије, под посебним условима и начин вођења евиденције енергетски заштићених купаца и угрожених купаца.

Члан 2.

Енергетски заштићен купац, односно угрожени купац, у смислу ове уредбе је домаћинство (појединац, породица), које живи у једној стамбеној јединици са једним мерним местом на коме се мери потрошња електричне енергије, односно природног гаса, односно испоручује топлотна енергија.

Члан 3.

Критеријуми за стицање статуса енергетски заштићеног купца, односно угроженог купца су:

- 1) укупан месечни приход домаћинства;
- 2) број чланова домаћинства;
- 3) имовно стање.

Члан 4.

Услов за стицање статуса енергетски заштићеног купца, односно угроженог купца је остварен укупан месечни приход и то:

- 1) до 13.222,00 динара за домаћинства са једним чланом;
- 2) до 19.251,00 динара за домаћинства са два и три члана;
- 3) до 25.276,00 динара за домаћинства са четири и пет чланова;
- 4) до 31.786,00 динара за домаћинства са шест и више чланова.

Остварени укупни месечни приход домаћинства из става 1. овог члана, усклађује се два

пута годишње, и то: 1. априла и 1. октобра текуће године, са индексом потрошачких цена у претходних шест месеци, на основу података Републичког завода за статистику.

Усклађени износ из става 2. овог члана утврђује министар надлежан за послове енергетике, актом који се објављује у "Службеном гласнику Републике Србије".

Поред прихода из става 1. овог члана услов за стицање статуса енергетски заштићеног купца, односно угроженог купца је непоседовање другог стамбеног простора, осим стамбеног простора који одговара потребама домаћинства у складу са законом којим се уређује социјална заштита.

Чл. 5. до 8.

- престали да важе -

+ Види:

[Одлуку УС РС - 82/2015-69.](#)

Члан 9.

Енергетски заштићени купац, односно угрожени купац стиче право на умањење месечне обавезе за одређене количине електричне енергије, односно природног гаса, односно топлотне енергије за број m^2 стамбеног простора на следећи начин:

1) за електричну енергију, за све месеце:

- (1) за домаћинство са једним чланом од 120 kWh месечно;
- (2) за домаћинство са два и три члана од 160 kWh месечно;
- (3) за домаћинства са четири и пет чланова од 200 kWh месечно;
- (4) за домаћинства са шест и више чланова од 250 kWh месечно,

2) за природни гас, за месеце јануар, фебруар, март, октобар, новембар и децембар:

- (1) за домаћинство са једним чланом од 35 m^3 месечно;
- (2) за домаћинство са два и три члана од 45 m^3 месечно;
- (3) за домаћинства са четири и пет чланова од 60 m^3 месечно;
- (4) за домаћинства са шест и више чланова од 75 m^3 месечно,

3) за топлотну енергију, за месеце октобар, новембар, децембар, јануар, фебруар и март:

- (1) за домаћинство са једним чланом од 25 m^2 месечно;
- (2) за домаћинство са два и три члана у износу од 35 m^2 месечно;
- (3) за домаћинства са четири и пет чланова у износу од 45 m^2 месечно;
- (4) за домаћинства са шест и више чланова у износу од 55 m^2 месечно.

Умањење месечне обавезе исказује се умањењем основице месечног рачуна за електричну енергију за износ утврђен множењем количине из става 1. тачка 1) овог члана са вишом дневном тарифом из зелене зоне за потрошаче из категорије Широка потрошња са двотарифним мерењем увећаном за 10%, из ценовника електричне енергије за јавно снабдевање ПД "ЕПС Снабдевање", Београд на који је Савет Агенције за енергетику Републике Србије дао сагласност и који је у примени на дан 1. октобра текуће године.

Умањење месечне обавезе исказује се умањењем основице месечног рачуна за природни гас за износ утврђен множењем количине из става 1. тачка 2) овог члана са тарифом "енергент" за потрошаче из групе домаћинства, које снабдева ЈП "Србијагас" увећаном за 5% из ценовника природног гаса за јавно снабдевање ЈП "Србијагас", Нови Сад на који је Савет

Агенција за енергетику Републике Србије дао сагласност и који је у примени на дан 1. октобра текуће године.

Умањење месечне обавезе исказује се умањењем основице месечног рачуна за топлотну енергију за износ утврђен множењем броја m^2 из става 1. тачка 3) овог члана са 60,00 дин./ m^2 .

Износ утврђен у складу са одредбама ст. 2. и 3. овог члана примењује се до 30. септембра наредне године.

Члан 10.

Енергетски заштићени купац, односно угрожени купац може стећи право на умањење месечне обавезе само за одређене количине електричне енергије или за одређене количине природног гаса или топлотне енергије за број m^2 стамбеног простора, а не кумулативно.

Енергетски заштићени купац има право на умањење месечне обавезе за одређене количине електричне енергије или за одређене количине природног гаса ако је месечна потрошња, мања од двоструке количине електричне енергије или природног гаса из члана 9. став 1. ове уредбе.

У случају да је остварена месечна потрошња електричне енергије или природног гаса између 2 и 2,5 пута већа од количине из члана 9. став 1. ове уредбе, енергетски заштићени купац има право на половину умањења месечне обавезе из члана 9. став 1. ове уредбе.

Енергетски заштићени купац чија је остварена месечна потрошња електричне енергије или природног гаса већа од 2,5 пута од количина из члана 9. став 1. ове уредбе, нема право на умањење месечне обавезе.

Уколико је месечни рачун за испоручену електричну енергију, односно природни гас, односно топлотну енергију мањи од израчунатог умањења месечне обавезе из члана 9. става 1. ове уредбе, умањење ће бити обрачунато у висини стварног месечног рачуна.

Члан 11.

Заштита енергетски заштићених купаца, односно угрожених купаца остварује се на основу акта који министарство надлежно за послове социјалне заштите и надлежни орган јединица локалне самоуправе директно достављају енергетском субјекту надлежном за снабдевање, ради остваривања права из члана 9. ове уредбе.

Акт из става 1. овог члана, у форми списка, са подацима о имену и презимену енергетски заштићеног купца, односно угроженог купца, адреси, јединственом матичном броју грађана и подацима о мерном уређају за испоручену електричну енергију, односно природни гас, односно топлотну енергију (осим података о мерном уређају) доставља се у електронској и штампаној форми енергетском субјекту надлежном за снабдевање.

Члан 12.

Средства за заштиту енергетски заштићених купаца, обезбеђују Јавно предузеће "Електропривреда Србије", односно Јавно предузеће "Србијасгас", односно топлане за угроженог купца, до 31. децембра 2013. године.

Средства из става 1. овог члана од 1. јануара 2014. године обезбедиће се у буџету Републике Србије.

Члан 13.

О статусу енергетски заштићеног купца, односно угроженог купца води се евиденција.

Евиденцију из става 1. овог члана воде енергетски субјекти за снабдевање у електронском облику, на основу података добијених од министарства надлежног за послове

социјалне заштите као и јединица локалне самоуправе, коју квартално достављају министарству надлежном за послове енергетике.

Члан 14.

Новчаном казном од 5.000 до 150.000 казниће се за прекршај одговорно лице у органу јединице локалне самоуправе који је издавалац уверења о стицању статуса енергетски заштићеног купца, односно угроженог купца, ако изда уверење супротно одредбама ове уредбе.

Новчаном казном од 5.000 до 10.000 казниће се ималац статуса енергетски заштићеног купца, односно угроженог купца, који не поступи у складу са чланом 8. ове уредбе.

Члан 15.

Статус енергетски заштићеног купца стечен на основу Уредбе о енергетски заштићеном купцу ("Службени гласник РС", број 27/13) важи до истека рока на који је остварен.

Члан 16.

Одредбе ове уредбе у делу које се односе на право угроженог купца топлотне енергије, примењиваће се независно од одлука надлежног органа јединице локалне самоуправе о категоријама купаца топлотне енергије који плаћају субвенционисану цену топлотне енергије.

Даном ступања на снагу ове уредбе престаје да важи Уредба о енергетски заштићеном купцу ("Службени гласник РС", број 27/13).

Члан 17.

Ова уредба ступа на снагу даном објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", а одредбе ове уредбе у делу које се односе на заштиту угроженог купца топлотне енергије примењују се од 15. октобра 2013. године до 15. априла 2014. године.

ОСНОВНИ ТЕКСТ

На основу члана 149. Закона о енергетици ("Службени гласник РС", бр. 57/11, 80/11 - исправка, 93/12 и 124/12), члана 46. став 2. Закона о трговини ("Службени гласник РС", бр. 53/10 и 10/13), члана 24. став 1. тачка 5) Закона о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", број 88/11) и члана 42. став 1. Закона о Влади ("Службени гласник РС", бр. 55/05, 71/05 - исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 - УС и 72/12),

Влада доноси

Уредбу о енергетски заштићеном купцу, односно угроженом купцу топлотне енергије

Уредба је објављена у "Службеном гласнику РС", бр. 90/2013 од 14.10.2013. године, а ступила је на снагу 14.10.2013.

Члан 1.

Овом уредбом ближе се прописују критеријуми, начин заштите, услови, рокови и поступак за утврђивање статуса енергетски заштићеног купца, као и угроженог купца топлотне енергије (у даљем тексту: угрожени купац) коју производи и продаје енергетски субјект коме је актом о оснивању или актом о поверавању обављања делатности утврђена обавеза производње топлотне енергије за тарифне купце, дистрибуције топлотне енергије и управљања дистрибутивним системом и снабдевање тарифних купаца топлотном енергијом (у даљем тексту: топлана), извор и начин обезбеђивања средстава за испоруку одређених количина електричне енергије, природног гаса и топлотне енергије, под посебним условима и начин вођења евиденције енергетски заштићених купаца и угрожених купаца.

Члан 2.

Енергетски заштићен купац, односно угрожени купац, у смислу ове уредбе је домаћинство (појединац, породица), које живи у једној стамбеној јединици са једним мерним местом на коме се мери потрошња електричне енергије, односно природног гаса, односно испоручује топлотна енергија.

Члан 3.

Критеријуми за стицање статуса енергетски заштићеног купца, односно угроженог купца су:

- 1) укупан месечни приход домаћинства;
- 2) број чланова домаћинства;
- 3) имовно стање.

Члан 4.

Услов за стицање статуса енергетски заштићеног купца, односно угроженог купца је остварен укупан месечни приход и то:

- 1) до 13.222,00 динара за домаћинства са једним чланом;
- 2) до 19.251,00 динара за домаћинства са два и три члана;
- 3) до 25.276,00 динара за домаћинства са четири и пет чланова;
- 4) до 31.786,00 динара за домаћинства са шест и више чланова.

Остварени укупни месечни приход домаћинства из става 1. овог члана, усклађује се два пута годишње, и то: 1. априла и 1. октобра текуће године, са индексом потрошачких цена у претходних шест месеци, на основу података Републичког завода за статистику.

Усклађени износ из става 2. овог члана утврђује министар надлежан за послове енергетике, актом који се објављује у "Службеном гласнику Републике Србије".

Поред прихода из става 1. овог члана услов за стицање статуса енергетски заштићеног купца, односно угроженог купца је непоседовање другог стамбеног простора, осим стамбеног простора који одговара потребама домаћинства у складу са законом којим се уређује социјална заштита.

Члан 5.

Поступак за стицање статуса енергетски заштићеног купца, односно угроженог купца покреће се подношењем захтева за стицање статуса (у даљем тексту: захтев) надлежном органу јединице локалне самоуправе.

Захтев садржи податке о подносиоцу захтева и члановима домаћинства, а нарочито о:

- 1) броју чланова домаћинства;
- 2) укупним месечним примањима и приходима домаћинства;
- 3) имовном стању, непокретностима и приходима о непокретностима.

Подносилац захтева уз захтев прилаже следеће доказе:

1) доказ о броју чланова домаћинства (фотокопија личне карте, извод из матичне књиге рођених (ИМКР), уверење о пребивалишту, извод из матичне књиге венчаних (ИМКВ), изјава два сведока дата пред надлежним органом и др.);

2) доказ о укупним месечним примањима (чек од пензије, уверење надлежног органа, односно послодавца, за децу старију од 15 година да су на редовном школовању, а за незапослене уверење надлежног завода за запошљавање, изјава);

3) доказ надлежне службе за катастар непокретности из места пребивалишта и места рођења о поседовању непокретности и приходима од непокретности;

4) уверење пореске управе да ли поседује имовину која подлеже опорезивању;

5) изјава дата на записник, под кривичном и материјалном одговорношћу, пред надлежним органом, о поседовању непокретности и приходима од непокретности, на територији бивших република СФРЈ;

6) последњи рачун за електричну енергију, односно природни гас или топлотну енергију.

Докази из става 3. овог члана прибављају се за месец који претходи месецу подношења захтева осим ако посебним прописом није другачије уређено.

Уколико прибављање неког од доказа наведених у ставу 3. тач. 1) до 4) овог члана изазива значајне трошкове и захтева дужи временски период, по оцени надлежног органа локалне самоуправе, као доказ, може се од подносиоца захтева узети изјава на одређену околност дата на записник, под кривичном и материјалном одговорношћу, пред надлежним органом.

У случају да подносилац захтева за стицање статуса енергетски заштићеног купца, односно угроженог купца нема уговор о продаји електричне енергије, природног гаса или топлотне енергије, односно уколико рачун не гласи на његово име, захтев садржи и податке о закупу стана или неки други документ којим се доказује да домаћинство борави у стану у коме је купац по уговору о продаји електричне енергије, природног гаса или топлотне енергије, друго лице.

Корисници права на новчану социјалну помоћ и дечијег додатка, који су то право остварили по прописима којима се уређује социјална заштита, стичу статус енергетски заштићеног купца, односно угроженог купца без подношења захтева на основу података којима располаже министарство надлежно за послове социјалне заштите, а у складу са условима из члана 4. ове уредбе.

Члан 6.

Уверење о стицању статуса енергетски заштићеног купца, односно угроженог купца из члана 5. став 1. ове уредбе издаје надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Уверење из става 1. овог члана садржи податке о количини електричне енергије или природног гаса односно топлотне енергије за број m^2 стамбеног простора, за који се

умањује месечна обавеза.

Члан 7.

Уверење о стицању статуса енергетски заштићеног купца, односно угроженог купца издаје се, са роком важења до краја календарске године.

Нови захтев за наредну календарску годину може се поднети најраније 30 дана пре истека рока из става 1. овог члана.

Уз захтев из става 2. овог члана, уколико није дошло до промене, што ће се констатовати узимањем изјаве на записник под кривичном и материјалном одговорношћу пред надлежним органом, није потребно прилагати доказе који су већ раније приложени, изузев доказа о укупним месечним примањима домаћинства.

Члан 8.

Ако у року важења уверења настану промене у подацима на основу којих је уверење издато, ималац статуса енергетски заштићеног купца, односно угроженог купца је дужан да органу који је издао уверење поднесе захтев за измену уверења.

Уз захтев из става 1. овог члана прилаже се документација о насталим променама.

Енергетски заштићени купац, односно угрожени купац губи статус уколико престане да испуњава услов из члана 4. ове уредбе.

Члан 9.

Енергетски заштићени купац, односно угрожени купац стиче право на умањење месечне обавезе за одређене количине електричне енергије, односно природног гаса, односно топлотне енергије за број m^2 стамбеног простора на следећи начин:

1) за електричну енергију, за све месеце:

- (1) за домаћинство са једним чланом од 120 kWh месечно;
- (2) за домаћинство са два и три члана од 160 kWh месечно;
- (3) за домаћинства са четири и пет чланова од 200 kWh месечно;
- (4) за домаћинства са шест и више чланова од 250 kWh месечно,

2) за природни гас, за месеце јануар, фебруар, март, октобар, новембар и децембар:

- (1) за домаћинство са једним чланом од 35 m^3 месечно;
- (2) за домаћинство са два и три члана од 45 m^3 месечно;
- (3) за домаћинства са четири и пет чланова од 60 m^3 месечно;
- (4) за домаћинства са шест и више чланова од 75 m^3 месечно,

3) за топлотну енергију, за месеце октобар, новембар, децембар, јануар, фебруар и март:

- (1) за домаћинство са једним чланом од 25 m^2 месечно;
- (2) за домаћинство са два и три члана у износу од 35 m^2 месечно;
- (3) за домаћинства са четири и пет чланова у износу од 45 m^2 месечно;
- (4) за домаћинства са шест и више чланова у износу од 55 m^2 месечно.

Умањење месечне обавезе исказује се умањењем основице месечног рачуна за електричну енергију за износ утврђен множењем количине из става 1. тачка 1) овог члана са вишом дневном тарифом из зелене зоне за потрошаче из категорије Широка потрошња са двотарифним мерењем увећаном за 10%, из ценовника електричне енергије за јавно

снабдевање ПД "ЕПС Снабдевање", Београд на који је Савет Агенције за енергетику Републике Србије дао сагласност и који је у примени на дан 1. октобра текуће године.

Умањење месечне обавезе исказује се умањењем основице месечног рачуна за природни гас за износ утврђен множењем количине из става 1. тачка 2) овог члана са тарифом "енергент" за потрошаче из групе домаћинства, које снабдева ЈП "Србијагас" увећаном за 5% из ценовника природног гаса за јавно снабдевање ЈП "Србијагас", Нови Сад на који је Савет Агенција за енергетику Републике Србије дао сагласност и који је у примени на дан 1. октобра текуће године.

Умањење месечне обавезе исказује се умањењем основице месечног рачуна за топлотну енергију за износ утврђен множењем броја m^2 из става 1. тачка 3) овог члана са 60,00 дин./ m^2 .

Износ утврђен у складу са одредбама ст. 2. и 3. овог члана примењује се до 30. септембра наредне године.

Члан 10.

Енергетски заштићени купац, односно угрожени купац може стећи право на умањење месечне обавезе само за одређене количине електричне енергије или за одређене количине природног гаса или топлотне енергије за број m^2 стамбеног простора, а не кумулативно.

Енергетски заштићени купац има право на умањење месечне обавезе за одређене количине електричне енергије или за одређене количине природног гаса ако је месечна потрошња, мања од двоструке количине електричне енергије или природног гаса из члана 9. став 1. ове уредбе.

У случају да је остварена месечна потрошња електричне енергије или природног гаса између 2 и 2,5 пута већа од количине из члана 9. став 1. ове уредбе, енергетски заштићени купац има право на половину умањења месечне обавезе из члана 9. став 1. ове уредбе.

Енергетски заштићени купац чија је остварена месечна потрошња електричне енергије или природног гаса већа од 2,5 пута од количина из члана 9. став 1. ове уредбе, нема право на умањење месечне обавезе.

Уколико је месечни рачун за испоручену електричну енергију, односно природни гас, односно топлотну енергију мањи од израчунатог умањења месечне обавезе из члана 9. става 1. ове уредбе, умањење ће бити обрачунато у висини стварног месечног рачуна.

Члан 11.

Заштита енергетски заштићених купаца, односно угрожених купаца остварује се на основу акта који министарство надлежно за послове социјалне заштите и надлежни орган јединица локалне самоуправе директно достављају енергетском субјекту надлежном за снабдевање, ради остваривања права из члана 9. ове уредбе.

Акт из става 1. овог члана, у форми списка, са подацима о имену и презимену енергетски заштићеног купца, односно угроженог купца, адреси, јединственом матичном броју грађана и подацима о мерном уређају за испоручену електричну енергију, односно природни гас, односно топлотну енергију (осим података о мерном уређају) доставља се у електронској и штампаној форми енергетском субјекту надлежном за снабдевање.

Члан 12.

Средства за заштиту енергетски заштићених купаца, обезбеђују Јавно предузеће "Електропривреда Србије", односно Јавно предузеће "Србијагас", односно топлане за угроженог купца, до 31. децембра 2013. године.

Средства из става 1. овог члана од 1. јануара 2014. године обезбедиће се у буџету Републике Србије.

Члан 13.

О статусу енергетски заштићеног купца, односно угроженог купца води се евиденција.

Евиденцију из става 1. овог члана воде енергетски субјекти за снабдевање у електронском облику, на основу података добијених од министарства надлежног за послове социјалне заштите као и јединица локалне самоуправе, коју квартално достављају министарству надлежном за послове енергетике.

Члан 14.

Новчаном казном од 5.000 до 150.000 казниће се за прекршај одговорно лице у органу јединице локалне самоуправе који је издавалац уверења о стицању статуса енергетски заштићеног купца, односно угроженог купца, ако изда уверење супротно одредбама ове уредбе.

Новчаном казном од 5.000 до 10.000 казниће се ималац статуса енергетски заштићеног купца, односно угроженог купца, који не поступи у складу са чланом 8. ове уредбе.

Члан 15.

Статус енергетски заштићеног купца стечен на основу Уредбе о енергетски заштићеном купцу ("Службени гласник РС", број 27/13) важи до истека рока на који је остварен.

Члан 16.

Одредбе ове уредбе у делу које се односе на право угроженог купца топлотне енергије, примењиваће се независно од одлука надлежног органа јединице локалне самоуправе о категоријама купаца топлотне енергије који плаћају субвенционисану цену топлотне енергије.

Даном ступања на снагу ове уредбе престаје да важи Уредба о енергетски заштићеном купцу ("Службени гласник РС", број 27/13).

Члан 17.

Ова уредба ступа на снагу даном објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", а одредбе ове уредбе у делу које се односе на заштиту угроженог купца топлотне енергије примењују се од 15. октобра 2013. године до 15. априла 2014. године.

05 број 110-8429/2013-3

У Београду, 14. октобра 2013. године

Влада

Председник,

Ивица Дачић, с.р.

ИЗМЕНЕ

Уставни суд, у саставу: председник Весна Илић Прелић и судије др Оливера Вучић, др Марија Драшкић, Братислав Ђокић, Катарина Манојловић Андрић, мр Милан Марковић, др Боса Ненадић, др Драгиша Б. Слијепчевић, Милан Станић, др Драган Стојановић, мр

Томислав Стојковић, Сабахудин Тахировић и Предраг Тетковић на основу члана 167. став 1. тач. 1. и 3. Устава Републике Србије, на седници одржаној 26. марта 2015. године, донео је

Одлуку

Одлука је објављена у "Службеном гласнику РС", бр. 82/2015 од 28.9.2015. године.

Утврђује се да одредбе чл. 5. до 8. Уредбе о енергетски заштићеном купцу, односно угроженом купцу топлотне енергије ("Службени гласник РС", број 90/13) нису у сагласности са Уставом и законом.

Образложење

I

Поводом иницијативе за покретање поступка за оцену уставности и законитости одредаба чл. 5. и 6. Уредбе о енергетски заштићеном купцу, односно угроженом купцу топлотне енергије ("Службени гласник РС", број 90/13), Уставни суд је, на седници одржаној 18. децембра 2014. године донео Решење УО-384/2014, којим је покренуо поступак за утврђивање неуставности и незаконитости одредаба чл. 5. до 8. ове уредбе. Доносећи наведено решење, Уставни суд је оценио да се као спорна могу поставити следећа уставноправна питања:

- да ли је стицање статуса енергетски заштићеног купца на основу уверења сагласно одредбама чл. 161. и 162. Закона о општем управном поступку, којима су одређени правна природа уверења и начин његовог издавања,

- да ли је поступак за стицање статуса енергетски заштићеног купца уређен у складу са одредбама Закона о општем управном поступку, које се односе на решавање о правима, обавезама или правним интересима физичких лица, и

- да ли је подносиоцима захтева за стицање статуса енергетски заштићеног купца повређено право на правно средство, зајемчено чланом 36. Устава и прописано чланом 12. Закона о општем управном поступку.

Након доношења наведеног Решења, Уставни суд је, сагласно одредби члана 107. став 1. Закона о Уставном суду ("Службени гласник РС", бр. 109/07, 99/11 и 18/13 - Одлука УС), ово решење доставио Влади на одговор 6. фебруара 2015. године. Како Влада у остављеном року од 30 дана од дана достављања решења, а ни након истека тог рока, није доставила одговор, Уставни суд је, сагласно одредби члана 34. став 3. Закона о Уставном суду, наставио поступак у овом уставносудском предмету.

II

У спроведеном поступку, Уставни суд је утврдио:

Оспорену Уредбу о енергетски заштићеном купцу, односно угроженом купцу топлотне енергије ("Службени гласник РС", број 90/13) донела је Влада, 14. октобра 2013. године, на основу одредаба члана 149. Закона о енергетици ("Службени гласник РС", бр. 57/11, 80/11 -

исправка, 93/12 и 124/12), члана 46. став 2. Закона о трговини ("Службени гласник РС", бр. 53/10 и 10/13), члана 24. став 1. тачка 5) Закона о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", број 88/11) и члана 42. став 1. Закона о Влади ("Службени гласник РС", бр. 55/05, 71/05 - исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 - УС и 72/12). Ова уредба ступила је на снагу даном објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије", тј. 14. октобра 2013. године, а одредбе ове уредбе у делу који се односи на заштиту угроженог купца топлотне енергије примењивале су се од 15. октобра 2013. до 15. априла 2014. године. Сагласно наведеном, ова уредба се од 16. априла 2014. године, примењује само на енергетски заштићене купце.

Наведеном Уредбом ближе су прописани критеријуми, начин заштите, услови, рокови и поступак за утврђивање статуса енергетски заштићеног купца, извор и начин обезбеђивања средстава за испоруку одређених количина електричне енергије и природног гаса под посебним условима и начин вођења евиденције енергетски заштићених купаца. Оспореним одредбама чл. 5. до 8. Уредбе прописано је: да се поступак за стицање статуса енергетски заштићеног купца, покреће подношењем захтева за стицање статуса (у даљем тексту: захтев) надлежном органу јединице локалне самоуправе, да захтев садржи податке о подносиоцу захтева и члановима домаћинства, а нарочито о - 1) броју чланова домаћинства, 2) укупним месечним примањима и приходима домаћинства и 3) имовном стању, непокретностима и приходима о непокретностима, да подносилац захтева уз захтев прилаже следеће доказе - 1) доказ о броју чланова домаћинства (фотокопија личне карте, извод из матичне књиге рођених (ИМКР), уверење о пребивалишту, извод из матичне књиге венчаних (ИМКВ), изјаву два сведока дату пред надлежним органом и др.), 2) доказ о укупним месечним примањима (чек од пензије, уверење надлежног органа, односно послодавца, за децу старију од 15 година да су на редовном школовању, а за незапослене уверење надлежног завода за запошљавање, изјава), 3) доказ надлежне службе за катастар непокретности из места пребивалишта и места рођења о поседовању непокретности и приходима од непокретности, 4) уверење пореске управе да ли поседује имовину која подлеже опорезивању, 5) изјаву дату на записник, под кривичном и материјалном одговорношћу, пред надлежним органом, о поседовању непокретности и приходима од непокретности, на територији бивших република СФРЈ и 6) последњи рачун за електричну енергију, односно природни гас или топлотну енергију, да се докази из става 3. овог члана прибављају за месец који претходи месецу подношења захтева осим ако посебним прописом није другачије уређено, да уколико прибављање неког од доказа наведених у ставу 3. тач. 1) до 4) овог члана изазива значајне трошкове и захтева дужи временски период, по оцени надлежног органа локалне самоуправе, као доказ, може се од подносиоца захтева узети изјава на одређену околност дата на записник, под кривичном и материјалном одговорношћу, пред надлежним органом, да у случају да подносилац захтева за стицање статуса енергетски заштићеног купца нема уговор о продаји електричне енергије или природног гаса, односно уколико рачун не гласи на његово име, захтев садржи и податке о закупу стана или неки други документ којим се доказује да домаћинство борави у стану у коме је купац по уговору о продаји електричне енергије или природног гаса, друго лице, да корисници права на новчану социјалну помоћ и дечијег додатка, који су то право остварили по прописима којима се уређује социјална заштита, стичу статус енергетски заштићеног купца без подношења захтева на основу података којима располаже министарство надлежно за послове социјалне заштите, а у складу са условима из члана 4. ове уредбе (члан 5.); да уверење о стицању статуса енергетски заштићеног купца из члана 5. став 1. ове уредбе издаје надлежни орган јединице локалне самоуправе, да уверење из става 1. овог члана садржи податке о количини електричне енергије или природног гаса за број m^2 стамбеног простора, за који се умањује месечна обавеза (члан 6.); да се уверење о стицању статуса енергетски заштићеног купца издаје са роком важења до краја календарске године, да се нови захтев за наредну календарску годину може поднети најраније 30 дана пре истека рока из става 1. овог члана и да уз захтев из става 2. овог члана, уколико није дошло до промене, што ће се констатовати узимањем изјаве на записник под кривичном и материјалном одговорношћу пред надлежним органом, није потребно прилагати доказе који су већ раније приложени, изузев доказа о укупним месечним примањима домаћинства (члан 7.); да, ако у року важења уверења настану промене у подацима на основу којих је

уверење издато, ималац статуса енергетски заштићеног купца је дужан да органу који је издао уверење поднесе захтев за измену уверења, да се уз захтев из става 1. овог члана, прилаже документација о насталим променама и да енергетски заштићени купац губи статус уколико престане да испуњава услов из члана 4. ове уредбе (члан 8.).

III

За оцену уставности оспорених одредаба Уредбе, према оцени Уставног суда, од значаја су одредбе Устава Републике Србије којима је утврђено: да свако има право на жалбу или друго правно средство против одлуке којом се одлучује о његовом праву, обавези или на закону заснованом интересу (члан 36. став 2.); да Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, систем у области социјалне заштите (члан 97. тачка 10.); да Влада доноси уредбе и друге опште акте ради извршавања закона (члан 123. тачка 3.); да појединачни акти и радње државних органа, организација којима су поверена јавна овлашћења, органа аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе, морају бити засновани на закону, да законитост коначних појединачних аката којима се одлучује о праву, обавези или на закону заснованом интересу подлеже преиспитивању пред судом у управном спору, ако у одређеном случају законом није предвиђена другачија судска заштита (члан 198.).

Ради целовитијег сагледавања спорних уставноправних питања у овом предмету, Уставни суд је имао у виду и поједине одредбе следећих закона:

Законом о енергетици ("Службени гласник РС", бр. 57/11, 80/11 - исправка, 93/12 и 124/12), у члану 149, прописано је: да статус енергетски заштићеног купца може стећи домаћинство - 1) чији члан на основу акта органа надлежног за социјална питања остварује права из социјалне заштите; 2) чијем члану може бити угрожен живот или здравље обуставом или ограничењем испоруке електричне енергије или природног гаса због здравственог стања, инвалидности или физичке неспособности (став 1.); да енергетски заштићени купац из става 1. овог члана има право на испоруку одређених количина електричне енергије и природног гаса и обуставу испоруке под посебним условима и друга права утврђена овим законом и законом којим се уређује социјална заштита (став 2.); да Влада ближе прописује критеријуме, начин заштите, услове, рокове и поступак за утврђивање статуса енергетски заштићеног купца, извор и начин обезбеђивања средстава за испоруку одређених количина електричне енергије или природног гаса под посебним условима и начин вођења евиденције енергетски заштићених купаца.

Законом о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 129/07 и 83/14 - др. закон) је прописано да се у поступку пред општинском управом, у коме се решава о правима, обавезама и интересима грађана и правних лица, примењују прописи о управном поступку (члан 61.).

Законом о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 33/97 и 31/01 и "Службени гласник РС", број 30/10) је прописано: да су по овом закону дужни да поступају државни органи кад у управним стварима, непосредно примењујући прописе, решавају о правима, обавезама или правним интересима физичког лица, правног лица или друге странке, као и кад обављају друге послове утврђене овим законом (члан 1.); да против решења донесеног у првом степену странка има право на жалбу, да се само законом може прописати да у појединим управним стварима жалба није допуштена, и то ако је на други начин обезбеђена заштита права и правних интереса странке, односно заштита законитости, да против решења донесеног у другом степену жалба није допуштена (члан 12.); да се чињенице на основу којих се доноси решење (одлучне чињенице) утврђују доказима, да се као доказ могу употребити сва средства подесна за утврђивање стања ствари и која одговарају поједином случају, као што су - исправе, искази сведока, налази и мишљења вештака, увиђај (члан 149.); да исправа коју је у прописаном облику издао државни орган у границама своје надлежности, односно предузеће или друга организација у оквиру законом повереног јавног овлашћења (јавна исправа), доказује оно што се у њој потврђује или одређује (члан 154, прва реченица); да органи издају уверења, односно друге исправе (сертификате, потврде и др.) о чињеницама о којима воде службену евиденцију, да

се уверења и друге исправе о чињеницама о којима се води службена евиденција морају издавати сагласно подацима из службене евиденције, да таква уверења, односно друге исправе имају значај јавне исправе, да се уверења и друге исправе о чињеницама о којима се води службена евиденција издају странци на усмени захтев, по правилу, истог дана кад је странка затражила издавање уверења, односно друге исправе, а најдоцније у року од 15 дана од дана подношења захтева, ако прописом којим је установљена службена евиденција није друкчије одређено, да ако орган одбије захтев за издавање уверења, односно друге исправе о чињеницама о којима води службену евиденцију, дужан је да о томе донесе посебно решење, да ако у року од 15 дана од дана подношења захтева не изда уверење, односно другу исправу о чињеницама о којима води службену евиденцију, нити донесе и достави странци решење о одбијању захтева, странка може изјавити жалбу да је захтев одбијен, да ако странка, на основу доказа којима располаже, сматра да јој уверење, односно друга исправа о чињеницама о којима се води службена евиденција није издата у складу с подацима из те евиденције, може захтевати измену или издавање новог уверења, односно друге исправе, да је орган дужан да донесе посебно решење, ако одбије захтев странке да јој измени или изда ново уверење, односно другу исправу, да ако у року од 15 дана од дана подношења захтева за измену или издавање новог уверења, односно друге исправе, то не буде учињено, странка може изјавити жалбу као да је њен захтев одбијен (члан 161.); да органи издају уверења, односно друге исправе и о чињеницама о којима не воде службену евиденцију ако је то законом или другим прописом одређено, да се у том случају, чињенице утврђују у поступку прописаном одредбама ове главе, да уверење, односно друга исправа издата на начин предвиђен у ставу 1. овог члана не обавезује орган коме је поднесена као доказ и који треба да решава о управној ствари, да тај орган може поново утврђивати чињенице наведене у уверењу, односно другој исправи, да се уверење, односно друга исправа странци издаје, односно решење о одбијању захтева доноси и странци доставља у року од 30 дана од дана подношења захтева, а ако се тако не поступи, странка може изјавити жалбу као да је њен захтев одбијен (члан 162.); да на основу одлучних чињеница утврђених у поступку, орган надлежан за решавање доноси решење о управној ствари која је предмет поступка (члан 192. став 1.); да се упутством о правном средству странка обавештава да ли против решења може изјавити жалбу или покренути управни спор или други поступак пред судом, да кад се против решења може изјавити жалба, у упутству се наводи коме се изјављује, у ком року, у колико примерака и с коликом таксом се предаје, као и да се може изјавити и у записник, да кад се против решења може покренути управни спор, у упутству се наводи коме се суду тужба подноси, у колико примерака и у ком року, а кад се може покренути други поступак пред судом, наводи се суд коме се може обратити и у ком року (члан 200. ст. 1. до 3.); да против решења донесеног у првом степену странка има право на жалбу (члан 213. став 1.).

IV

Полазећи од наведеног, Уставни суд најпре констатује да је одредбом члана 149. став 1. Закона о енергетици прописано ко може стећи статус енергетски заштићеног купца. Сагласно наведеној законској одредби, статус енергетски заштићеног купца може стећи само домаћинство, које је сагласно овом закону, одређено као купац који купује електричну енергију или природни гас за потрошњу свог властитог домаћинства, искључујући обављање комерцијалних или професионалних делатности. Да би одређено домаћинство могло стећи статус енергетски заштићеног купца, Законом су прописана два факултативна услова. Први је да члан домаћинства на основу акта органа надлежног за социјална питања остварује право из социјалне заштите, а други да члану домаћинства може бити угрожен живот или здравље обуставом или ограничењем испоруке електричне енергије или природног гаса, због здравственог стања, инвалидности или физичке неспособности. Оваква домаћинства, сагласно ставу 2. члана 149. Закона о енергетици, стичу право на испоруку електричне енергије и природног гаса и обуставу испоруке ових енергената под посебним условима. Из наведеног следи да одређене категорије домаћинстава којима је подршка друштва неопходна ради савладавања социјалних и животних тешкоћа и стварања услова за задовољење основних животних потреба, као и због заштите живота и здравља

угрожених чланова домаћинства имају право на испоруку електричне енергије и природног гаса, односно обуставу испоруке ових ресурса под посебним, повољнијим условима у односу на друге купце ових енергената, због чега и имају статус енергетских купаца који су заштићени од стране друштва, давањем одређених погодности које су својствене само њиховом статусу.

Одредбом члана 149. став 3. Закона о енергетици је дато овлашћење Влади да ближе пропише критеријуме, начин заштите, услове, рокове и поступак за утврђивање статуса енергетски заштићеног купца, извор и начин обезбеђивања средстава за испоруку одређених количина електричне енергије или природног гаса под посебним условима и начин вођења евиденције енергетски заштићених купаца. Позивајући се на наведено овлашћење, Влада је донела оспорену Уредбу којом је, поред осталог, ближе прописала и поступак за стицање енергетски заштићеног купца. Овај поступак се води пред надлежним органом јединице локалне самоуправе, а покрене се подношењем захтева за стицање статуса енергетски заштићеног купца, који садржи податке о подносиоцу захтева и члановима домаћинства, а нарочито о броју чланова домаћинства, укупним месечним примањима и приходима домаћинства, имовном стању, непокретностима и приходима од непокретности. Подносилац захтева је дужан да уз захтев достави и доказе о тачности података које је у захтеву навео, тако да податак о броју чланова домаћинства доказује подношењем одређених јавних исправа, попут фотокопије личне карте, извода из матичне књиге рођених, уверења о пребивалишту и извода из матичне књиге венчаних или, пак, изјавом два сведока датом пред надлежним органом, док податак о укупним месечним примањима доказује на основу чека од пензије, уверења надлежног органа, односно послодавца, за децу старију од 15 година да су на редовном школовању, а за незапослене уверења надлежног завода за запошљавање, као и на основу изјава. Своје имовно стање подносилац захтева доказује подношењем уверења надлежне службе за катастар непокретности из места пребивалишта и места рођења о поседовању непокретности и приходима од непокретности, изјавом датом на записник, под кривичном и материјалном одговорношћу, пред надлежним органом, о поседовању непокретности и приходима од непокретности на територији бивших република СФРЈ. Поред наведених доказа, подносилац захтева је дужан да поднесе и последњи рачун за електричну енергију, односно природан гас. Сви наведени докази морају бити прибављени у месецу који претходи месецу подношења захтева, осим ако посебним прописом није другачије уређено. Из наведеног поступка су изузети корисници права на новчану социјалну помоћ и дечијег додатка, који статус енергетски заштићеног купца стичу без подношења захтева, а на основу података којима располаже министарство надлежно за послове социјалне заштите, под условом да им је укупни месечни приход домаћинства у границама новчаних износа утврђених чланом 4. Уредбе.

На основу поднетог захтева и прибављених доказа, надлежни орган локалне самоуправе издаје подносиоцу захтева уверење о стицању статуса енергетски заштићеног купца, који садржи податке о количини електричне енергије или природног гаса за број m^2 стамбеног простора, за који се подносиоцу захтева умањује обавеза плаћања утрошених енергената.

V

Сагледавајући све особености поступка у коме надлежни орган локалне самоуправе издаје подносиоцима захтева уверење о стицању статуса енергетски заштићеног купца, Уставни суд најпре констатује да одређивање статуса енергетски заштићеног купца у поступку прописаном одредбама чл. 5. и 6. Уредбе, јесте услов за давање одређених бенефиција, односно у конкретном случају за остваривање права на умањење месечне обавезе плаћања утрошене електричне енергије, односно природног гаса по домаћинству.

Како се на основу одређивања статуса енергетски заштићеног купца стичу одређена права установљена законом, то је за даље разматрање овог питања неопходно имати у виду и одредбе Закона о општем управном поступку, јер је одредбом члана 1. овог закона, прописано да су по њему дужни да поступају државни органи кад у управним стварима, непосредно примењујући прописе, решавају о правима, обавезама или правним

интересима физичког лица, правног лица или друге странке. Иста обавеза је Законом о локалној самоуправи установљена и за органе општинске управе, јер је одредбом члана 61. овог закона прописано да се у поступку пред општинском управом, у коме се решава о правима, обавезама и интересима грађана и правних лица, примењују прописи о управном поступку. Када решава о правима, обавезама и интересима грађана, орган надлежан за решавање доноси решење о управној ствари која је предмет поступка, на основу одлучних чињеница утврђених у поступку. За разлику од решења, орган издаје уверења, односно друге исправе (сертификате, потврде и др.) о чињеницама о којима води службену евиденцију, сагласно подацима из те евиденције и овакве исправе имају значај јавне исправе, којом се доказује оно што се у њој потврђује или одређује. Сагласно Закону о општем управном поступку, исправе и уверења јесу докази којима се утврђују чињенице на основу којих се доноси решење (одлучне чињенице). Зависно од своје садржине, јавне исправе имају потврђујући или одређујући карактер. Потврђујуће исправе садрже неко тврђење о поједином догађају или својству, правном односу или стању. Како немају непосредно и самостално правно дејство, спадају у материјалне, а не у правне акте. Појављују се у облику "уверења", "потврда", "сертификата", "атеста", "диплома", "сведочанстава" итд. Само оне потврђујуће исправе које су издате на основу података из службене евиденције (и у свему сагласне тим подацима) - имају својство јавне исправе.

Из наведеног следи да, сагласно Закону о општем управном поступку, уверење није, нити може бити управни акт којим се одлучује о одређеним правима или обавезама странака у поступку, већ само доказ о постојању одређених чињеница о којима надлежни орган води службену евиденцију, тако да се уверење, по правилу, издаје само на основу увида тог органа у службену евиденцију, након чега тај орган издавањем уверења потврђује тачност података наведених у њему. Уставни суд истиче да, у складу са чланом 162. Закона о општем управном поступку, уверења могу издавати и органи о чињеницама о којима не воде службену евиденцију ако је то законом или другим прописом одређено, али тако издато уверење не обавезује орган коме је поднесено као доказ и који треба да решава у управној ствари, па тај орган поново може утврђивати чињенице наведене у уверењу. С тим у вези, Уставни суд указује да је оспореном Уредбом ближе прописан и начин вођења службене евиденције енергетски заштићених купаца, међутим, ту евиденцију, сагласно одредби члана 13. став 2. Уредбе, не води надлежни орган локалне самоуправе који издаје уверење, већ енергетски субјекти за снабдевање у електронском облику.

Дакле, како се оспореним одредбама чл. 5. и 6. Уредбе уређује поступак за стицање статуса енергетски заштићеног купца који се води пред надлежним органом локалне самоуправе и који на основу поднетих доказа издаје уверење о нечему о чему не води службену евиденцију, Уставни суд је оценио да се на предвиђени начин не може утврдити статус енергетски заштићеног купца, имајући у виду да се ради о поступку у коме се одлучује о томе да ли одређени субјект испуњава услове да стекне одређени статус или не, а на основу кога му се аутоматски признају одређене бенефиције, које други корисници електричне енергије и природног гаса немају.

Уставни суд даље указује да је, полазећи од правне природе уверења као акта који издаје надлежни орган управе, односно носилац јавних овлашћења, неопходно указати на још једну битну чињеницу. Наиме, оспореном одредбом члана 6. став 2. Уредбе је прописано да уверење о стицању статуса енергетски заштићеног купца садржи податке о количини енергије или природног гаса за број m^2 стамбеног простора за који се умањује месечна обавеза. То значи да се наведеним уверењем не констатује само да је одређено домаћинство стекло статус енергетски заштићеног купца, већ је надлежни орган локалне самоуправе "одлучио" колика је то количина електричне енергије или природног гаса за број m^2 стамбеног простора, за коју се таквом купцу умањује месечна обавеза плаћања, тако да енергетски субјекти, испоручиоци ових енергената, имају само обавезу да "рачунски" спроведу наведено умањење месечних обавеза енергетски заштићених купаца, издавањем нових рачуна на месечном нивоу. С тим у вези, Уставни суд је оценио да, полазећи од правне природе и садржине уверења као акта који издаје надлежни орган управе, односно носилац јавних овлашћења, уверење о стицању статуса енергетски заштићеног купца које издаје надлежни орган јединице локалне самоуправе (члан 6. став 1. Уредбе) не може

имати решавајући карактер о захтеву за стицање наведеног статуса.

Сагласно наведеном, Уставни суд је стао на становиште да доносилац оспорене Уредбе није правилно одредио врсту акта којим надлежни орган локалне самоуправе одређује да поједино домаћинство стиче статус енергетски заштићеног купца, односно да се наведени статус у поступку прописаном оспореном Уредбом не може одредити уверењем, већ само решењем надлежног органа локалне самоуправе, имајући у виду да се овим актом у суштини одлучује о праву подносиоца захтева на бенефицирано плаћање утрошене електричне енергије, односно природног гаса.

На основу свега изложеног, Уставни суд је оценио да одредбе чл. 5. и 6. оспорне Уредбе нису у сагласности са одредбама чл. 161. и 162. Закона о општем управном поступку, којима су одређени правна природа уверења и начин његовог издавања, као ни са одредбама овог закона које се односе на решавање о правима, обавезама или правним интересима физичких лица.

VI

Полазећи од претходно изнете оцене, Уставни суд је даље утврдио да оспореном Уредбом није уређено питање заштите права странака у овом поступку, тј. није предвиђена никаква правна заштита подносилаца захтева уколико надлежни орган локалне самоуправе не изда уверење о стицању својства енергетски заштићеног купца или одбије захтев за његово издавање након оцене поднетих доказа. При томе, Уставни суд посебно истиче да је Законом о општем управном поступку предвиђена правна заштита лица која поднесу захтев за издавање уверења, односно друге исправе о чињеницама о којима се води службена евиденција, а орган одбије захтев за издавање таквог уверења, односно исправе. У таквој ситуацији орган је дужан да о томе донесе посебно решење, на које странка у поступку има право жалбе. Ако, пак, орган у року од 15 дана од дана подношења захтева не изда уверење, односно другу исправу о чињеницама о којима води службену евиденцију, нити донесе и достави странци решење о одбијању захтева, странка може изјавити жалбу као да је захтев одбијен. Исти поступак је предвиђен и у ситуацији када странка тражи измену издатог уверења или исправе или издавање новог уверења, из разлога што, на основу доказа којима располаже, сматра да јој уверење, односно друга исправа о чињеницама о којима се води службена евиденција није издата у складу с подацима из те евиденције. Из наведеног следи да и у случају одбијања захтева за издавање уверења, односно "ћутања државне управе", подносилац захтева на основу закона има одговарајућу правну заштиту. Међутим, имајући у виду да уверење о статусу енергетски заштићеног купца по својој правној природи не представља уверење из чл. 161. и 162. Закона о општем управном поступку, то се ни правна заштита прописана наведеним одредбама Закона не може непосредно применити у поступку издавања уверења о статусу енергетски заштићеног купца.

Поводом наведеног, Уставни суд указује да је право на правно средство зајемчено Уставом (члан 36. став 2. Устава) и као такво не може бити искључено подзаконским актом. Законом о општем управном поступку је, као једно од основних начела овог поступка, предвиђено начело двостепености у решавању, односно право на жалбу странке. Наиме, одредбама члана 12. Закона је прописано да против решења донесеног у првом степену странка има право на жалбу, да се само законом може прописати да у појединим управним стварима жалба није допуштена, и то ако је на други начин обезбеђена заштита права и правних интереса странке, односно заштита законитости и да против решења донесеног у другом степену жалба није допуштена.

Из наведеног следи да правна заштита странака у управном поступку приликом одлучивања органа државне управе, али и органа јединице локалне самоуправе када решавају о правима, обавезама и интересима грађана, мора бити обезбеђена. То се, по правилу, чини изјављивањем жалбе против донетог решења надлежног органа или на неки други начин (вођење управног спора) у ситуацијама у којима закон прописује недопуштеност жалбе, што значи да се правна заштита странака у управном поступку у

свакој ситуацији када се овај поступак води мора обезбедити на један или на други начин.

Полазећи од наведеног, Уставни суд је оценио да, како оспореном Уредбом није предвиђена правна заштита странака у поступку у коме надлежни орган локалне самоуправе одлучује о статусу енергетски заштићеног купца, то одредбе чл. 5. и 6. ове уредбе, којима је уређен наведени поступак нису у сагласности са одредбом члана 36. став 2. Устава, јер подносилац захтева у поступку за стицање статуса енергетски заштићеног купца не може остварити своје Уставом и законом утврђено право на жалбу или друго правно средство приликом решавања надлежног органа локалне самоуправе у том поступку. Из истих разлога, ове оспорене одредбе Уредбе нису у сагласности ни са одредбама члана 12. Закона о општем управном поступку, којим је утврђено начело двостепености у решавању у управном поступку.

Оспорене одредбе чл. 5. и 6. Уредбе, према оцени Уставног суда, нису у сагласности ни са уставним принципом законитости управе из члана 198. Устава, имајући у виду да појединачни акти и радње органа јединица локалне самоуправе морају бити засновани на закону.

Како су одредбе чл. 7. и 8. оспорене Уредбе у правној и логичној вези са одредбама чл. 5. и 6. Уредбе, имајући у виду да се односе на рок важења уверења и подношење захтева за наредну календарску годину, односно на подношење захтева за измену уверења, то је Суд из истих разлога утврдио и њихову несагласност са Уставом и законом.

VII

Полазећи од свега изложеног, Уставни суд је на основу одредаба члана 42а став 1. тачка 2) и члана 45. тач. 1) и 4) Закона о Уставном суду, донео Одлуку као у изреци.

На основу одредбе члана 168. став 3. Устава, одредбе чл. 5. до 8. Уредбе о енергетски заштићеном купцу, односно угроженом купцу топлотне енергије, наведене у изреци, престају да важе даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

Број IУо-384/2014

Председник Уставног суда,

Весна Илић Прелић, с.р.